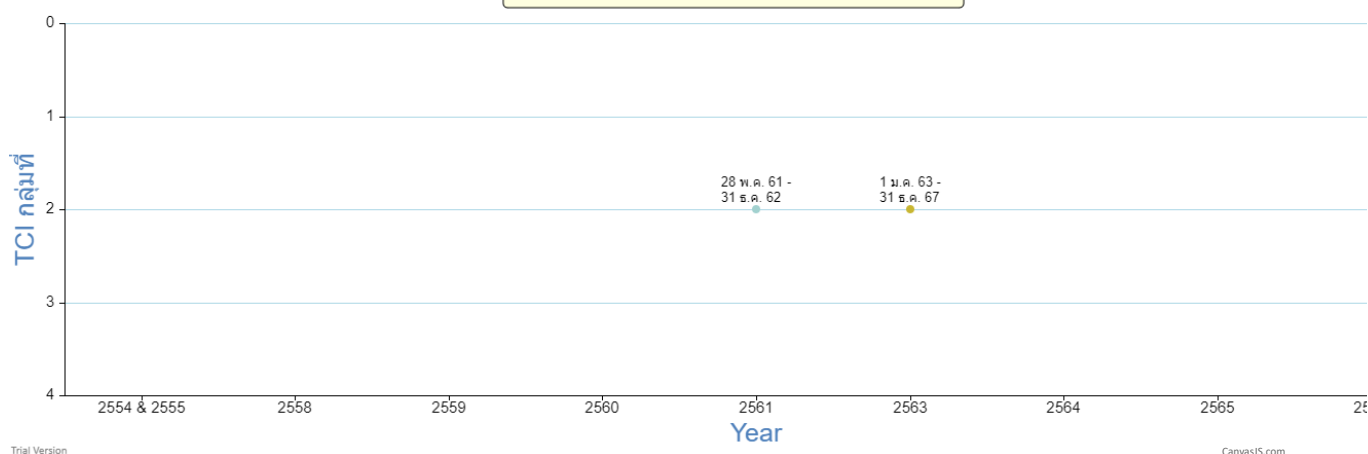

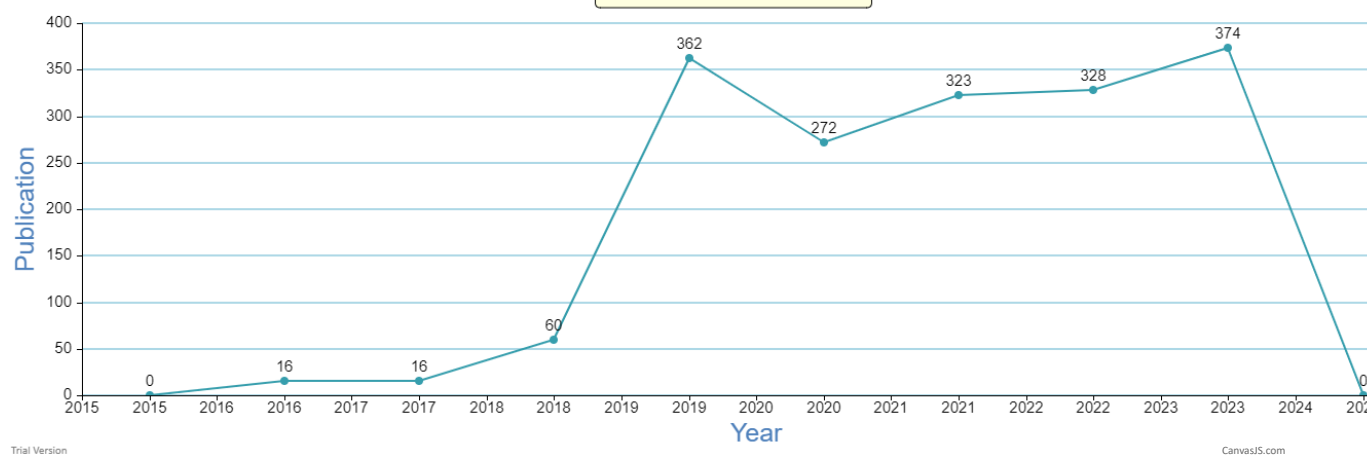
รายละเอียดของวารสาร

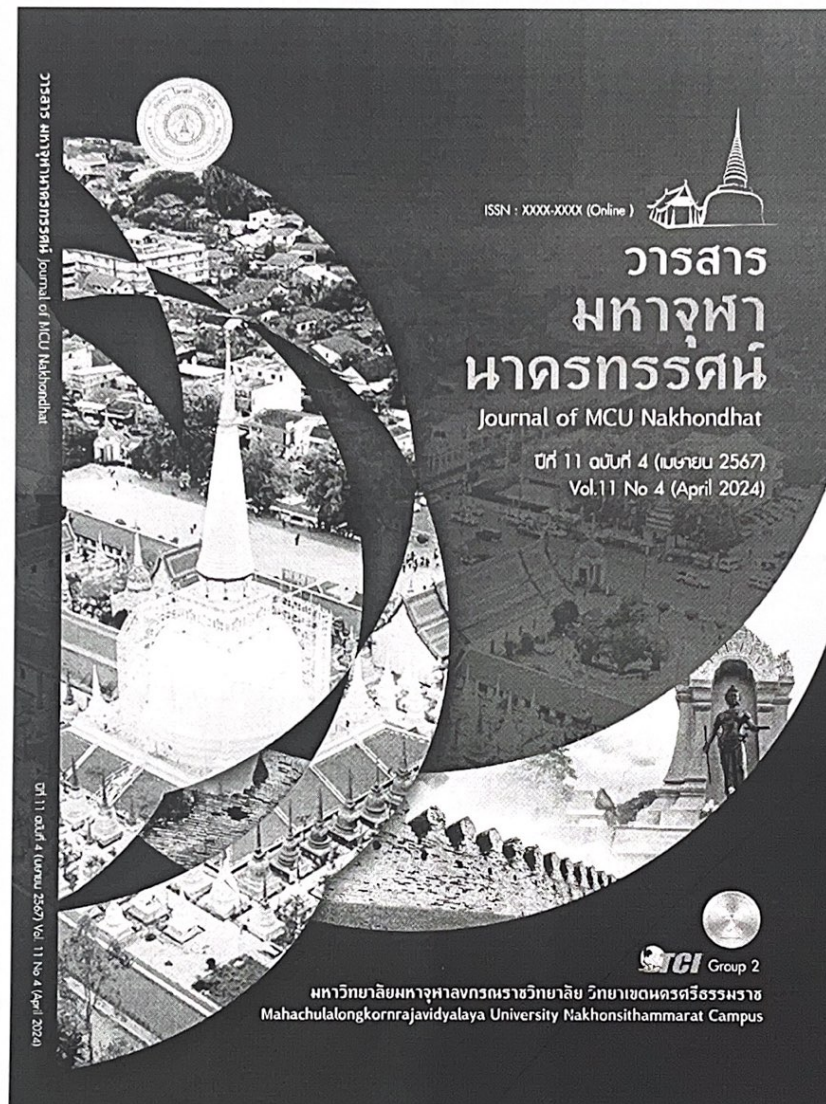
ชื่อวารสาร : วารสารมหาจุฬานาครศรีธรรมราช
Journal Name : Journal of MCU Nakhondhat
 ชื่อบรรณาธิการ : นางสาวปัญญาดา จงละเอียด
 ชื่อย่อของวารสาร : ว.นาครศรีธรรมราช
Abbreviation Name: JMND
ISSN : 2586-923X
E-ISSN : 2630-0362
ที่อยู่สำหรับการติดต่อ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช 3/3 หมู่ที่ 5 ต.มะม่วงสองต้น อ.เมือง
 จ.นครศรีธรรมราช 80000
เจ้าของ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช / Mahachulalongkornrajavidyalaya University
 Nakhon Si Thammarat Campus
จำนวนฉบับต่อปี : 12
Email : tak.punyada@gmail.com, lifzing@hotmail.com
Website : <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND>
TCI กลุ่มที่ : 2
สาขาหลักของวารสาร : Social Sciences
สาขาย่อยของวารสาร : Arts and Humanities / Psychology / Social Sciences
หมายเหตุ :

กลุ่มของวารสารในฐานข้อมูล TCI

Publication 10 Years

ศ.ดร.กมลว.
(ดร.กมลว. วัฒนชัย)
8 พ.ค. 2567

วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ Journal of MCU Nakhondhat

P-ISSN: 2586-923X

ปีที่ 11 ฉบับที่ 4 (เมษายน 2567)

E-ISSN: 2630-0362

Vol.11 No.4 (April 2024)

♦ วัตถุประสงค์

วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ เป็นวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการ แก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์และนักศึกษา ในมิติเพื่อสนับสนุนการศึกษา การสอน การวิจัยในมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยเน้นสาขาวิชาพุทธศาสนา บริหารการศึกษา ปรัชญา จิตวิทยา การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การจัดการสาธารณะ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆ อาทิ วิทยาศาสตร์สุขภาพ หรือ การพยาบาล

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน ในลักษณะ ปกปิดรายชื่อ (Double blind) เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของ บุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยเสนอหรือกำลังเสนอตีพิมพ์ใน วารสารวิชาการใดมาก่อน

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และมีข้อความรับผิดชอบของ วารสาร คณะบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ มีกำหนดออกเผยแพร่ปีละ 12 ฉบับ (รายเดือน)*

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม	ฉบับที่ 2 เดือนกุมภาพันธ์	ฉบับที่ 3 เดือนมีนาคม
ฉบับที่ 4 เดือนเมษายน	ฉบับที่ 5 เดือนพฤษภาคม	ฉบับที่ 6 เดือนมิถุนายน
ฉบับที่ 7 เดือนกรกฎาคม	ฉบับที่ 8 เดือนสิงหาคม	ฉบับที่ 9 เดือนกันยายน
ฉบับที่ 10 เดือนตุลาคม	ฉบับที่ 11 เดือนพฤศจิกายน	ฉบับที่ 12 เดือนธันวาคม

♦ เจ้าของ

สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
เลขที่ 3/3 หมู่ที่ 5 ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000
โทร. 086-4345903 แฟกซ์. 075-340-042 E-mail: suriya.sur@mcu.ac.th

ส.น.พ.ด.ช.
mmr
(น.น.พ.ด.ช./อ.น.น.)
ร.น.น. 2567

❖ ที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต	ที่ปรึกษาอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ประเทศไทย
พระธรรมวัชรบัณฑิต	อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ประเทศไทย
พระเทพวัชรจารย์	ผู้อำนวยการสถาบันพระไตรปิฎกศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ประเทศไทย
พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ประเทศไทย
พระครูอรุณสุตาลังการ	รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย

❖ บรรณาธิการบริหาร

ปญญาดา จงละเอียด	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
------------------	--	-----------

❖ หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ธีรวัฒน์ ทองบุญชู	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
-------------------	--	-----------

❖ กองบรรณาธิการ

พระเมธีวชิราภิต	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช	ประเทศไทย
พระครูโฆสิตพัฒนานุกุล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
ครองชัย หัตถา	มหาวิทยาลัยทักษิณ	ประเทศไทย
ประเวศ อินทองปาน	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ประเทศไทย
สิบบงษ์ ธรรมชาติ	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ประเทศไทย
กันตภณ หนูทองแก้ว	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช	ประเทศไทย
สมบุรณ์ บุญโท	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	ประเทศไทย
นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	ประเทศไทย
วาสนา แก้วหล้า	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	ประเทศไทย
ณิศภาพรรณ คูวิเศษแสง	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	ประเทศไทย
ธนิต ยินยง	มหาวิทยาลัยปทุมธานี	ประเทศไทย
ธานี วรภัทร์	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ประเทศไทย
บุษกร สุขแสน	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	ประเทศไทย
มุกดาวรรณ พลเดช	วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้	ประเทศไทย
อุทัย เอกสะพัง	มหาวิทยาลัยทักษิณ	ประเทศไทย
มะลิวัลย์ โยธารักษ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย

วิภากรัตน์
/mmr
(หอจดหมายเหตุ อิมโอม)
8 พ.ค. 2567

◆ ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

พระสาโรจน์ ธมมสโร	วัดสนธิ์ (นาสน) นครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
พระณัฐพงษ์ สิริสุวณโณ	วัดสนธิ์ (นาสน) นครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
พระณัฐพงษ์ ญาณเมธี	วัดศาลาไม้ชัย นครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
พระบุญญฤทธิ์ ภัททจารี	วัดสนธิ์ (นาสน) นครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
อนุชิต ปราบพาล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
ศักดิ์ดา หารเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
ทิพย์วรรณ จันทรา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
อภิรักษ์ คำหารพล	นักวิชาการอิสระ	ประเทศไทย

◆ ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พระไกรสร ปิยสีโล	วัดสนธิ์ (นาสน) นครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
สามเณรศักดิ์นฤณ อาษา	วัดสนธิ์ (นาสน) นครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
ธีรนนท์ พาโอภาส	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
ศุภิสรา ณ สุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
ศศิธร สกลศิริ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
ญาณวิฑูรย์ คำศรี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
ชาลิสา มาสุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย

◆ ฝ่ายกฎหมาย

ฉัตรมาศ วิเศษสินธุ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	ประเทศไทย
---------------------	-------------------------------	-----------

◆ ออกแบบปก

วินัย วีระพิบูลย์วัฒนา	พีเอช พริน & ดีไซน์ ไวนิล สตูดิโอ	ประเทศไทย
------------------------	-----------------------------------	-----------

◆ จัดรูปเล่ม

ธีรนนท์ พาโอภาส	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	ประเทศไทย
-----------------	--	-----------

◆ โรงพิมพ์

ห้างหุ้นส่วนจำกัด กรีนโซน อินเตอร์ 2001

155/2 ถนนปากนคร ตำบลท่าซัก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทรศัพท์. 075-466-031, แฟกซ์. 075-446-676

อ.ณัฐพงษ์

(นางสาวณัฐพงษ์ อภิรักษ์)
8 ม.ค. 2567

ผลการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อทางอากาศ แผนผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลเกาะสมุย 67
THE EFFECTIVE OF AIRBORNE PRECAUTIONS GUIDELINE IN OUTPATIENT DEPARTMENT, KOH
SAMUI HOSPITAL

นุชจรรย์ ชัยจันทร์

การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน 78
A STUDY OF THE CONCEPTUAL METAPHOR OF “酸 SUĀN SOUR” IN CHINESE

เพชรรัตน์ อ้วนโสม, คุณกร ทาพิมพ์, พรรณภรณ์ ชื่นทรัพย์, ราชชนที ศรีรอด, ณัฐรัช นนทะโคตร

ผลการเยี่ยมก่อนผ่าตัดต่อความวิตกกังวลของผู้รับการผ่าตัดคลอด โรงพยาบาลเกาะสมุย 87
EFFECT OF PRE - OPERATIVE VISITING ON THE ANXIETY OF CESAREAN SECTION RECIPIENTS,
KOH SAMUI HOSPITAL

เนาวรัตน์ ทรัพย์วิริยะกุล

แนวทางการพัฒนาการกระจายทรัพยากรเชิงพื้นที่ในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศจีน 101
GUIDELINES FOR DEVELOPING THE SPATIAL DISTRIBUTION OF RESOURCES IN HIGHER
EDUCATION INSTITUTIONS IN CHINA

หลิน อันฉี, นิรันดร์ สุธีนิรันดร์, พัทธรา เดชโสม, สราวุธ เศรษฐขจร, จิตติวิสุทธิ์ วิมุตติปัญญา

ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 108
วิทยาเขตปัตตานี

THE SUCCESS IN CONDUCTING GRADUATE STUDENTS' THESIS AT PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY,
PATTANI CAMPUS

สุสนา การมอ, จิระวัฒน์ ต้นสกุล, ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ, บุญโรม สุวรรณพาหุ

พุทธธรรมกับการเสริมสร้างปัจจัยต่อการเห็นคุณค่าตนเองของผู้สูงอายุ 117
BUDDHISM AND STRENGTHENING FACTORS FOR SELF - ESTEEM OF THE ELDERLY

พระครูปริยัติกาญจนกิจ, พระครูกิตติชัยกาญจน์, พระครูกาญจนกิจโสภณ

การบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ 128
การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1

CHANGE MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS AS PERCEIVED BY TEACHER UNDER
SONGKHLA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

วิชญาดา เกิดชุมทอง และบุญเลิศ ธานีรัตน์

การจัดการบริการสาธารณะแนวใหม่ด้านการส่งเสริมสุขภาพ สำหรับผู้สูงอายุของภาครัฐในระดับท้องถิ่น 142
ด้วยการวิเคราะห์อภิมาน

NEW PUBLIC SERVICE MANAGEMENT IN HEALTH PROMOTION FOR THE ELDERLY CITIZENS OF
THE LOCAL GOVERNMENTS THROUGH META - ANALYSIS

ธนภูมิ ขาดดี และศิริวุฒิ แสงมณีเดช

ความคิดเห็นในการใช้งานระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากรกรมประชาสัมพันธ์ 153
OPINIONS ON THE USE OF ELECTRONIC DOCUMENT SYSTEM BY PERSONNEL AT THE
GOVERNMENT PUBLIC RELATIONS DEPARTMENT

นวิยา อินทร์มี

การสร้างชุมชนสันติสุขด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 163
CREATING A PEACEFUL COMMUNITY WITH BUDDHIST PRINCIPLES

พระครูพุทธเจติยาภิรมณ์

อัมพร/๒๖
mmw
(หอสมุดไทย ๐๖๒๖)
๘.๔.๖๖๗

การศึกษาอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน A STUDY OF THE CONCEPTUAL METAPHOR OF “酸 SUĀN SOUR” IN CHINESE

เพชรรัตน์ อ้วนโฮม*, ศุภกร ทาพิมพ์, พรรณภรณ์ ชันธพัทธ์, ราชนที ศรีรอด, ณฐรัช นนทะโคตร

Petcharat Uanhome, Suphakorn Tapim, Pannaporn Kantapat, Ratnathee Srirod, Natharach Nontakhot

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพชรบูรณ์ ประเทศไทย

Faculty of Humanities and Social Science, Phetchabun Rajabhat University, Phetchabun, Thailand

*Corresponding author E-mail: petcharat.uan@pcru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีนและวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชานตามแนวคิดของเลคอฟและจอห์นสัน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลคำและสำนวนที่มี “酸” เป็นส่วนประกอบจากพจนานุกรม จำนวน 5 เล่ม และพจนานุกรมออนไลน์ 2 แหล่ง วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคัดเลือกคำศัพท์และสำนวนที่มีการอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์จำนวนทั้งหมด 53 คำ และ 20 สำนวน และเก็บตัวอย่างประโยคจากเว็บไซต์คลังข้อมูลของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง ผลการวิจัยพบว่า อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน สามารถจำแนกได้ 10 ประเภท ได้แก่ 1) ความเศร้าโศกเสียใจ และความระทมทุกข์ 2) อิจฉา ริษยา 3) ความคร่ำครึ 4) ความปวดเมื่อยของร่างกาย 5) กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ 6) สิ่งของที่เน่าเสีย 7) การถากถาง การเหน็บแนม และการเสียดสี 8) ความโอหังอวดดี และหยิ่งยโส 9) ความหลากหลายของรสชาติชีวิต และ 10) การเสแสร้ง แก่ง้งทำ และจากการวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน พบว่า มีการใช้การประสมคำเพื่อขยายขอบเขตของการใช้คำให้กว้างขึ้น มีแนวทางการอุปลักษณ์สู่สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมนุษย์ เช่น การไถ่ถอน การมองเห็น ลักษณะนิสัย ด้านจิตใจ และอารมณ์ความรู้สึก เป็นต้น ซึ่งมีความสัมพันธ์กับประสาทสัมผัสของมนุษย์ทั้งการสัมผัส การรับรส การได้กลิ่น การได้ยิน และการมองเห็น แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่เป็นการอุปลักษณ์เกี่ยวกับมนุษย์หรือเรื่องราวที่เกี่ยวกับมนุษย์ อีกทั้งยังแสดงความหมายถึง สิ่งที่ทำให้ไม่มีความสุข

คำสำคัญ: อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์, เปรี๊ยะ, ภาษาศาสตร์ปริชาน, ภาษาจีน

Abstract

This research aims to study the types of conceptual metaphors of “酸” in Chinese and analyze the conceptual metaphors of “酸” in Chinese by using a qualitative research model and using the cognitive linguistics theory based on the ideas of Lakoff and Johnson. Collection of data on words and expressions containing “酸” From 5 dictionaries and 2 online dictionaries. Data were analyzed to select a total of 53 words and 20 expressions containing conceptual metaphors, and sample sentences were collected from the Peking University data warehouse website. The research results found that the conceptual metaphors of “酸” in Chinese can be classified into 10 categories: 1) sorrow and suffering; 2) envy and jealousy; 3) obsolescence; 4) physical aches and pains 5) unpleasant

* Received March 27, 2024; Revised April 25, 2024; Accepted April 29, 2024

รับทราบ
ศาสตราจารย์ ดร. อ้วนโฮม
(มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม)
8 ม.ค. 67

smells; 6) rotten things; 7) sarcasm; 8) haughtiness, arrogance; 9) arrogance Various flavors of life and 10) pretending. And by analyze the conceptual metaphor of “酸” in Chinese, it was found that word combinations are used to expand the scope of word usage. There is a way of using metaphors for things related to humans, such as hearing, seeing, character traits, mental aspects, emotions, etc. which is related to human senses, including touch, taste, smell, hearing and vision. It shows that most of them are human metaphors or human stories. It also expresses the meaning of things that make you unhappy.

Keywords: Conceptual Metaphors, Sour, Cognitive Linguistics, Chinese

บทนำ

อุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่าเป็นอีกสิ่งหนึ่ง มักมีคำว่า เป็น หรือ คือ เช่น ขาวนา คือ กระดุก สันหลังของชาติ ทหารเป็นรั้วของชาติ เธอ คือ ดอกฟ้า คำหนึ่งคำอาจสามารถอุปลักษณ์ได้หลายความหมาย (Saeed, J. I., 1997) อุปลักษณ์ยังปรากฏอยู่ทั่วไปในภาษาที่เราใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติที่ผู้พูดไม่ตระหนักถึง (ทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา, 2553) และยังสามารถตีความได้มากขึ้นตามบริบทโดยรอบ ซึ่งช่วยจำกัดความหมายให้แคบลง นอกจากนี้ต้องพิจารณาองค์ประกอบทั้งหมดของประโยค โดยเฉพาะคำในส่วนต้นและส่วนท้ายประโยค เช่น ชีวิต คือ การเดินทาง “ชีวิต” และ “การเดินทาง” และการสร้างความเชื่อมโยงของคำเหล่านี้ ขึ้นอยู่กับการตีความ (ปัญจพล บุญมา, 2565) อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor) เป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริฐาน (Cognitive Semantics) เจ้าของแนวคิด คือ Lakoff and กรณก รัมมะอัทธ์ ซึ่งกล่าวว่า อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ แสดงออกผ่านรูปภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งและเพื่อแสดงมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษานั้น ๆ (กรณก รัมมะอัทธ์, 2556) รวมถึงแสดงการเชื่อมโยงความคิดระหว่างความหมาย (Domain) ถ่ายโยงความหมายจากความหมายต้นทาง (Source Domain) ไปสู่ความหมายปลายทาง (Target Domain) ยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิดของผู้ใช้ภาษาได้ (ชาลินี สำราญอินทร์ และคณะ, 2561)

“ประชาชนให้ความสำคัญกับเรื่องกินเทียบเท่ากับฟ้า” ความเอร็ดอร่อยของอาหารเป็นของขวัญที่ล้ำค่าจากธรรมชาติและยังแสดงถึงวัฒนธรรมอันอุดมสมบูรณ์ มนุษย์มักนำรสชาติที่คุ้นเคยมากที่สุดเพื่ออธิบายสิ่งรอบตัวในเชิงอุปลักษณ์ (Xiong.Y., 2018); (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ได้อธิบายความหมายของคำว่า “รส” ไว้ว่า “สิ่งที่รู้ได้ด้วยลิ้น เช่น หวาน เปรี้ยว เค็ม ผัด” รสชาติรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัส 3 องค์ประกอบ คือ การรับรู้ทางกลิ่น การรับรู้ทางกายภาพ และการรับรู้ทางรสชาติ เมื่อมนุษย์ได้ลิ้มรสของอาหารผ่านปมรับรส ย่อมทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจที่แตกต่างกัน เช่น “รสขม” เป็นรสชาติที่กินค่อนข้างยาก ทำให้รู้สึกถึงการฝืนใจ ไม่สบายใจ ต่างจาก “รสหวาน” ซึ่งกินง่าย ทำให้รู้สึกถึงความสบายใจ ไม่ฝืนใจ ความอ่อนโยน เป็นต้น ดังนั้น “รสชาติ” ของอาหารจึงทำให้มนุษย์เกิดประสบการณ์อารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน (ชัชวดี ศรลัมพ์, 2548) การศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณ์มโนทัศน์ของ “辣 la รสเผ็ด” ในภาษาจีนและภาษาอังกฤษ โดยได้ใช้ทฤษฎีอรรถศาสตร์ปริฐาน (Cognitive Semantics) ของ Lakoff and Johnson เช่นกัน พบว่า อุปลักษณ์มโนทัศน์ของ “辣 la รสเผ็ด” ในภาษาจีนและภาษาอังกฤษมีความเหมือนและความแตกต่างกัน แต่ในภาษาจีนมีการอุปลักษณ์เกี่ยวกับ “辣 la รสเผ็ด” ที่หลากหลายกว่า ผู้วิจัยพบว่า ความแตกต่างของวัฒนธรรมและแนวคิดส่งผลต่อการอุปลักษณ์มโนทัศน์ วัฒนธรรมจีนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะส่งผลให้การอุปลักษณ์มโนทัศน์ของ “辣 la รสเผ็ด” นั้นหลากหลายและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (Huang. X. J., 2015) จากการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจคำอุปลักษณ์รสชาติของอาหารในภาษาจีนของนักศึกษา พบว่า มีนักศึกษาบางส่วนที่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับความหมายของอุปลักษณ์รสชาติที่มีต่อมโนทัศน์ของชาวจีน เนื่องจากชาวจีนมีระบบความคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งส่งผลโดยตรงต่ออุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ของแต่ละรสชาติ (วศิณ สุขสมบุญวงศ์, 2563)

สำเนา
นาย (นาย) 67
ร.น. 67

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น พบว่า การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม นอกเหนือจากการศึกษาตัวภาษาแล้ว ผู้สื่อสารจำเป็นต้องเข้าใจภูมิหลังทางวัฒนธรรมของผู้รับสารด้วย ดังนั้น การศึกษาอุปลักษณะทางภาษาจึงสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาอุปลักษณะเกี่ยวกับคำบอกรสชาติอาหารที่มักจะปรากฏในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า การศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของรสชาติอาหารในภาษาจีนของประเทศไทยค่อนข้างจำกัด รวมทั้งวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นในด้านการศึกษาความเข้าใจของผู้เรียนในชั้นเรียนที่มีต่อคำอุปลักษณะรสชาติอาหารในภาษาจีน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของ “酸” หรือ “เปรี้ยว” ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมสร้างและเติมเต็มองค์ความรู้ทางด้านภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนและผู้สนใจ เพื่อพัฒนาต่อยอดความรู้ทางภาษาจีนและการวิจัยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเภทอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน
2. เพื่อวิเคราะห์อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอุปลักษณะรสชาติ “酸” ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศจีนและประเทศไทย

2. การสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 จากสำรวจข้อมูลภาษาและอุปลักษณะรสชาติ “酸” ผู้วิจัยเลือกศึกษารสชาติอาหาร “酸” เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับอุปลักษณะรสชาติอาหารในภาษาจีนจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษา วัฒนธรรมที่สะท้อนในภาษา จากการสำรวจข้อมูล พบว่า มีผู้วิจัยรสชาติภาษาจีนยังค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะรสชาติอาหาร “酸” และจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบอุปลักษณะรสชาติ “酸” ในภาษาจีนมีความหลากหลายอย่างมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาข้อมูลอุปลักษณะรสชาติ “酸” ดังกล่าว

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรสชาติ “酸” ในพจนานุกรมจำนวน 5 เล่ม ได้แก่ 1) พจนานุกรมจีน - ไทย ฉบับใหม่ 2) พจนานุกรมไทย - จีน ฉบับสมบูรณ์ทันสมัย 3) A dictionary of idioms 4) Chinese idiom dictionary (New Edition) 5) A standard dictionary of modern Chinese idioms พจนานุกรมออนไลน์ 2 แหล่ง ได้แก่ 1) Chinese Guoxue Chinese Dictionary 2) ZDIC Handian จากคำสำคัญที่ใช้สืบค้น (keyword) ได้แก่ ภาษาจีน “酸” ภาษาไทย “เปรี้ยว” “รสเปรี้ยว” โดยใช้วิธีการรวบรวมคำและสำนวนที่มี “酸” เป็นส่วนประกอบทั้งหมด จำนวน 259 คำ และ 20 สำนวน และเก็บตัวอย่างประโยคจากคลังข้อมูลของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง (Peking University data corpus)

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ระบุถ้อยคำอุปลักษณะในข้อมูลที่รวบรวมได้ และวิเคราะห์ความหมายของถ้อยคำที่นำมาใช้เป็นอุปลักษณะ “酸” โดยใช้พจนานุกรมภาษาจีนทั้งในแบบรูปเล่มและออนไลน์ (Online Chinese Dictionary) ทั้งหมด จำนวน 53 คำ และ 20 สำนวน รวมทั้งสิ้น 73 คำ และสำนวน

3.2 วิเคราะห์มนทัศน์อุปลักษณะที่สะท้อนจากถ้อยคำอุปลักษณะ รวมถึงประเภทของคำ อุปลักษณะ “酸” ทั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้แนวทางการวิเคราะห์อุปลักษณะตามแนวคิดทฤษฎีการวิเคราะห์อุปลักษณะของ (Lakoff, G., & Johnson, M., 1980) โดยตีความหมายเชิงอุปลักษณะของคำว่า “酸” ในภาษาจีน ซึ่งพิจารณาจากความหมายและประเภทของ “酸”

4. ผลการวิจัย อภิปรายผล สรุปและให้ข้อเสนอแนะ

วิภาดา
 (นางสาววิภาดา วิชาญ)
 8 ม.ค. 17

ผลการวิจัย

จากการคัดเลือกศึกษาคำศัพท์และสำนวนที่มีการอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ จำนวน 53 คำ และ 20 สำนวน รวมทั้งสิ้น 73 คำ และสำนวน สามารถจำแนกประเภทอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์และได้ดังนี้

1. ประเภทอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน

จากการศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน สามารถจำแนกอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ได้ 10 ประเภท โดยเรียงตามลำดับความถี่มากที่สุดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน

ลำดับที่	ความหมายต้นทาง	ความหมายปลายทาง	ประเภทของอุปลักษณะ	จำนวน	คำ/สำนวน
1.	酸→	ความรู้สึก	ความเศร้าโศกเสียใจ ความระทมทุกข์	22	酸, 酸楚, 酸苦, 辛酸, 酸涩, 酸溜溜, 发酸, 心酸, 鼻酸, 酸心, 悲酸, 酸鼻, 凄酸, 酸辣辣, 酸泪, 酸冷, 酸恻, 酸柔, 酸吟, 酸嘶, 凄酸, 酸耿, 酸衷, 寒心酸鼻, 透骨酸心, 攻苦茹酸
2.	酸→	ลักษณะนิสัย	อิจฉา ริษยา	11	拈酸, 念酸, 撚酸, 捻酸, 拈酸吃醋, 拈酸泼醋, 酸眉苦脸, 吃醋拈酸, 酸眉苦脸, 酸眉醋眼, 吃不到葡萄说葡萄酸
3.	酸→	ลักษณะบุคคล	ความคร่ำครึ	10	酸, 穷酸, 儒酸, 寒酸, 酸秀才, 酸子, 酸腐, 酸不溜丢, 寒酸措大, 穷酸饿醋
4.	酸→	อาการเจ็บป่วย	ความปวดเมื่อยของร่างกาย	8	酸痛, 酸疼, 酸溜溜, 酸懒, 酸软, 酸麻, 发酸, 酸困
5.	酸→	การได้กลิ่น	กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์	5	酸, 酸味儿, 酸臭, 酸巴溜丢, 酸不溜丢
6.	酸→	สภาพอาหาร	สิ่งของที่เน่าเสีย	4	酸, 酸败, 酸臭, 酸臭味儿
7.	酸→	ลักษณะนิสัย	การถากถาง การเหน็บแนม การเสียดสี	4	尖酸, 酸刻, 尖酸刻薄, 冷言酸语
8.	酸→	ลักษณะนิสัย	ความโอหัง อวดดีหยิ่งโส	4	酸俗, 酸迂, 酸巴溜丢, 酸不溜丢
9.	酸→	ชีวิต	ความหลากหลายของรสชาติชีวิต	2	酸甜苦辣, 酸咸苦辣
10.	酸→	ลักษณะนิสัย	การเสแสร้ง แกล้งทำ	1	酸文假醋

จากตารางที่ 1 สามารถจำแนกอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของ “酸” ตามความหมายได้ทั้งหมด 10 ประเภท โดยมีการเรียงลำดับตามความถี่จากมากไปน้อยได้ ดังนี้ 1) ความเศร้าโศกเสียใจ ความระทมทุกข์ จำนวน 22 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 30.99 2) อิจฉา ริษยา จำนวน 11 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 15.49 3) ความคร่ำครึ

ต้นฉบับ
mm
(หนองบัวลำภู) 8 ม.ค. 67

จำนวน 10 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 14.08 4) ความปวดเมื่อยของร่างกาย จำนวน 8 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 11.27 5) กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ จำนวน 5 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 7.04 6) สิ่งของที่เน่าเสีย จำนวน 4 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 5.63 7) การถากถาง การเห็บแหม การเสียดสี จำนวน 4 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 5.63 8) ความโอหัง อวดดี หยิ่งยโส จำนวน 4 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 5.63 9) ความหลากหลายของรสชาติชีวิต จำนวน 2 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 2.82 และ 10) การเสแสร้ง แกล้งทำ จำนวน 1 คำ และสำนวน คิดเป็นร้อยละ 1.41 ตัวอย่างรูปประโยคอุปลักษณ์ ดังนี้

1.1 อุปลักษณ์ถึงความเศร้าโศกเสียใจ ความระทมทุกข์ ตัวอย่างประโยค 1) 他说“别的小朋友有妈妈来接，我没有”，真让人心酸 แปลว่า เขาบอกว่า “เด็กคนอื่น ๆ มีแม่มารับ ฉันไม่มี” น่าเศร้าจริง ๆ 2) 心都酸了，连我都觉得受不了，只望别再这样悲惨下去吧。แปลว่า ใจนั้นเจ็บปวดไปหมดแล้ว ขนาดฉันยังรู้สึกทนไม่ไหวแล้ว ได้เพียงภาวนาขออย่าให้น่าสงสาร น่าเวทนาแบบนี้อีกต่อไป 3) 他的笑让人家看了，又感到痛苦，又感到酸楚。แปลว่า รอยยิ้มของเขาทำให้คนอื่นที่เห็นแล้ว ทั้งรู้สึกเจ็บปวด ทั้งระทมทุกข์ 4) 我心里酸溜溜的。แปลว่า ในใจฉันรู้สึกเศร้าเสียใจ 5) 只是一看见她给人家写信，心里便有点发酸。แปลว่า เพียงแค่เห็นเขาเขียนจดหมายให้คนอื่น ในใจก็มีรู้สึกเศร้าเล็กน้อย 6) 满纸荒唐言，一把辛酸泪。แปลว่า คำโกหกเต็มหน้ากระดาษ เต็มไปด้วยน้ำตาแห่งความเสียใจ จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น พบว่า อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “酸” มักอุปลักษณ์ถึงความโศกเศร้า เสียใจ ความระทมทุกข์ จากตัวอย่างที่ 1) “心酸” “心” มีความหมายว่าหัวใจ “酸” สามารถสื่อความหมายถึงรสชาติเหมือนน้ำส้ม รสเปรี้ยว รวมถึงความโศกเศร้าได้ ดังนั้น “心酸” จึงมีความหมายว่าหัวใจนั้นมีความทุกข์ โศกเศร้า ไม่ใช่หัวใจมีรสชาติเปรี้ยว นอกจากนี้เมื่อ “酸” ไปรวมกับคำอื่นทำให้หลายครั้งที่อุปลักษณ์ได้ถึงความเศร้า เสียใจอีกด้วย

1.2 อุปลักษณ์ถึงความปวดเมื่อยของร่างกาย ตัวอย่างประโยค 7) 今天的腿好累，有一些酸疼！แปลว่า วันนี้เมื่อยขามาก ปวดเมื่อยนิดหน่อย 8) 我发烧了，全身酸痛。แปลว่า ฉันเป็นไข้ ปวดเมื่อยไปทั้งตัว 9) 体温降 37.6 度，但一大早还是全身疲惫酸懒。แปลว่า อุณหภูมิร่างกายลดลงเหลือ 37.6 องศา แต่ในตอนเช้าตรู่ยังเหนื่อย ปวดเมื่อยไปทั้งตัว 10) 走了一天的路，腿肚子有点儿酸溜溜的。แปลว่า เดินมาทั้งวัน น่องปวดนิด ๆ 11) 他觉得两眼发酸，就滴了几滴眼泪。แปลว่า เขารู้สึกว่าปวดตาทั้งสองข้าง น้ำตาเลยไหลสองสามหยด 12) 两腿酸麻，艰难地扭转身，踉踉跄跄地向外走去。แปลว่า ขาทั้งสองข้างเจ็บและขาหั่นหลังกลับอย่างลำบากและเดินโซซัดโซเซออกไป 13) 他受伤之后，手臂已全然酸软无力。แปลว่า หลังจากที่เขาได้รับบาดเจ็บ แขนก็ปวดเมื่อยไม่มีแรงเลย จากข้อมูลข้างต้น พบว่า อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “酸” สามารถอุปลักษณ์ถึงความปวดเมื่อยของร่างกาย ความไม่สบายของร่างกายได้ จากตัวอย่างที่ 7) “酸疼” “疼” มีความหมายว่าเจ็บ ปวด แต่ “酸疼” ความหมายว่า ปวดเมื่อย จะเห็นได้ว่า “酸” มีความว่าปวดเมื่อยได้

1.3 อุปลักษณ์ถึงความคร่ำครึ ตัวอย่างประโยค 15) 看看别人都穿着过年的新衣，胖子再低头看看自己一副寒酸样儿，他微微一笑——有主意了！แปลว่า ดูคนอื่น ๆ ใส่เสื้อผ้าใหม่สำหรับปีใหม่ ชายอ้วนมองดูตัวเองที่แต่งตัวดูโทรม ๆ อีกครั้ง เขายิ้มเล็กน้อย แล้วบอกว่า “มีไอเดียแล้ว” 16) 谁知这些穷酸，一钱如命。แปลว่า ใครจะรู้ว่าคนจนเหล่านี้ เงินเพียงหยวนเดียวก็ คือ ชีวิต 17) 不肯寻些买卖营生做，你每日只是读书。我想来，你那读书的穷酸饿醋有什么好处，几时能勾发迹也！แปลว่า ไม่กล้าที่จะหาธุรกิจมาทำมาหากิน เธอเอาแต่อ่านหนังสือทุก ๆ วัน ฉันมาคิดดูนะ การเป็นคนจนและหิวโหยแบบคุณที่กำลังเรียนอยู่จะมีประโยชน์อะไรแล้วเมื่อไหร่จะรวย จากข้อมูลข้างต้น พบว่า อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “酸” สามารถอุปลักษณ์ถึงความคร่ำครึที่สามารถสัมผัสได้ด้วยการมองเห็น จากตัวอย่างที่ 15) “寒酸” “寒” มีความหมายว่าหนาว เย็น และ “酸” มีความหมายว่า รสชาติเหมือนน้ำส้ม รสเปรี้ยวหรือความโศกเศร้า แต่ “寒酸” มีความหมายว่า

ส่งนฤกต์
8 ม.ค. 67

คร่ำครี การแต่งกายที่เรียบง่ายหรือราคาถูกจนเกินไปจนดูไม่สมศักดิ์ศรี หรือจากตัวอย่างที่ 16) “穷酸” มีความหมายว่ายากจนคร่ำครี เป็นต้น

1.4 อุปลักษณะถึงความอิจฉา ริษยา ตัวอย่างประโยค 17) 她们爱拈酸、爱卖萌，还有些小聪明。แปลว่า พวกเขาสอบอิจฉา ชอบแสบแสบ แล้วก็ยังชอบอวดฉลาด (ฉลาดเรื่องหุยมหุยม) 18) 同食同寝，不得有拈酸吃醋情事。แปลว่า กินและนอนด้วยกันจะต้องไม่มีเรื่องอิจฉาริษยา 19) 网上酸民们的酸言负评从没停过。แปลว่า ความคิดเห็นเชิงลบของพวกซ้อจ้านบนอินเทอร์เน็ตไม่เคยหมดไป 20) 撒娇使性，吃醋拈酸。แปลว่า ซ้อจ้อเอาแต่ใจ อิจฉาริษยา 21) 总的来讲，研究生还是比本科生更有竞争力，咱不能因为不考研就吃不到葡萄说葡萄酸吧。แปลว่า โดยทั่วไปแล้ว นักศึกษาระดับปริญญาโทมีการแข่งขันมากกว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี เราไม่สามารถพูดแบบนี้ได้เพียงเพราะเราไม่ได้สอบปริญญาโท จากข้อมูลข้างต้น พบว่า อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของ “酸” สามารถอุปลักษณะถึงความอิจฉา ริษยา จากตัวอย่างที่ 17) “拈酸” จะเห็นได้ว่า เมื่อ “拈” มีความหมายว่าใช้นิ้วคืบหรือหยิบขึ้นมา แต่ “拈酸” มีความหมายว่า อิจฉา ซึ่งเป็นอารมณ์เชิงลบ หรือจากตัวอย่างที่ 21) “吃不到葡萄说葡萄酸” มีความหมายถึงการรังเกียจสิ่งที่ตัวเองไม่มีหรือไม่สามารถมีได้ ซึ่งก็คือ การรู้สึกไม่ยินดีในสิ่งที่คนอื่นมี แต่ตนเองไม่มี หรือความอิจฉานั้นเอง

1.5 อุปลักษณะถึงกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ ตัวอย่างประโยค 23) 身上有酸味可能是不注意个人卫生。แปลว่า กลิ่นเปรี้ยวอาจเกิดจากสุขอนามัยส่วนบุคคลที่ไม่ดี 24) 可能是我身上的酸味儿吧，它不喜欢！แปลว่า อาจเพราะกลิ่นเหม็นบนตัวฉัน มันไม่ชอบ 25) 远远就可以嗅到一阵阵酸臭气。แปลว่า อยู่ไกลยังสามารถได้กลิ่นเหม็นเปรี้ยวเป็นพัก ๆ จากข้อมูลข้างต้น พบว่า อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของ “酸” สามารถอุปลักษณะถึงกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ กลิ่นตัวเปรี้ยว กลิ่นของอาหารหรือสิ่งของที่เน่าเสีย จากตัวอย่างที่ 23) และ 24) “酸味” หรือ “酸味儿” มีความหมายว่า กลิ่นที่เหม็น กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ แต่ไม่ใช่รสชาติเหมือนน้ำส้ม หรือรสเปรี้ยว หรือจากตัวอย่างที่ 25) “酸臭” ซึ่งมีความหมายว่า กลิ่นเหม็น จะเห็นได้ว่า “酸” สามารถอุปลักษณะถึงกลิ่น ที่รับรู้ได้ผ่านการดมนั่นเอง

1.6 อุปลักษณะถึงการถากถาง การเหน็บแนม การเสียดสี ตัวอย่างประโยค 26) 言语尖酸刻薄，使人听着不舒服。แปลว่า คำพูดเหน็บแนม ประชด เสียดสี ทำให้คนฟังไม่สบายใจ 27) 冷茶冷饭吃得，冷言酸语受不得。แปลว่า ดื่มชาและทานอาหารที่เย็นได้ แต่ทนคำพูดที่เหน็บแนมเสียดสีไม่ได้ จากตัวอย่างที่ 26) และ 27) พบว่า อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของ “酸” สามารถอุปลักษณะถึงการถากถาง การเหน็บแนม การเสียดสี ซึ่งเป็นการสื่อสารเชิงลบ

1.7 อุปลักษณะถึงสิ่งของที่เน่าเสีย ตัวอย่างเช่น 28) 饭菜酸了坏了也不知道。桌子上满是沙土和灰尘。แปลว่า อาหารเน่าเสียแล้วก็ไม่รู้ บนโต๊ะเต็มไปด้วยทรายและฝุ่น 29) 米糠里含有解脂酵素，如不及时处理，米糠极易变质，发出酸败霉味，猪不爱吃，不能再作饲料。รำข้าวมีเอนไซม์ไลโปไลติก หากไม่จัดการทันที รำข้าวจะเน่าเสียง่ายและมีกลิ่นเหม็น หมูไม่ชอบกินและไม่สามารถใช้เป็นอาหารสัตว์ได้อีก จากตัวอย่างข้างต้น พบว่า “酸” สามารถอุปลักษณะถึงการเน่าเสียของอาหารได้ด้วย ซึ่งสามารถรับรู้ได้ผ่านการกิน การสัมผัส เป็นต้น

1.8 อุปลักษณะถึงความโอหัง อวดดี หยิ่งยโส ตัวอย่างประโยค 30) 瞧他一副酸巴溜丢的德性，真是惹人讨厌。แปลว่า ดูความหยิ่งยโสของเขา ทำให้คนเกลียดได้จริงๆ 31) 你酸不溜丢的有完没有？快滚！แปลว่า เธออวดดีเสริจหรือยัง ไปไกล ๆ เลยนะ จากตัวอย่างที่ 30) และ 31) พบว่า อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์ของ “酸” สามารถอุปลักษณะถึงความโอหัง อวดดี หยิ่งยโส ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยของมนุษย์ เป็นลักษณะนิสัยเชิงลบ ที่ไม่เป็นที่พึงพอใจของผู้ที่พบเห็น

งานภาค ๖
นางสาวกมลทิพย์ (นางสาวกมลทิพย์ อธิษฐ์)
8 พ.ค. 17

1.9 อุปลักษณถึงความหลากหลายของรสชาติชีวิต ตัวอย่างประโยค 32) 那种心情，真是酸甜苦辣都有，非笔墨所能形容的。แปลว่า อารมณ์แบบนั้น เต็มไปด้วยความรู้สึกชื่นมื่นและขมขื่น ปากกาไม่สามารถที่จะบรรยายออกมาได้ 33) 他此时急的要哭出来，又是悔，又是恨，又是恼，又是急，一时心中把酸咸苦辣都涌了上来 แปลว่า ขณะนี้เขากังวลมากจนอยากจะร้องไห้ออกมา ทั้งเสียใจ ทั้งเกลียดชัง ทั้งรำคาญ ทั้งกังวลใจ เพียงชั่วขณะความรู้สึกทั้งสุขทั้งทุกข์ก็พุ่งพรูออกมาทั้งหมด จากข้อมูลข้างต้น พบว่า “酸” สามารถอุปลักษณเชิงมนทัศน์ถึงชีวิตมนุษย์ จากตัวอย่างที่ 32) และ 33) พบว่า “酸甜苦辣” และ “酸咸苦辣” มีความหมายโดยตรงว่า รสชาติเปรี้ยวหวานขมเผ็ดและรสชาติเปรี้ยวเค็มขมเผ็ด ซึ่งใช้ในการอุปลักษณกับชีวิตที่เคยผ่านร้อนผ่านหนาว มีทั้งชื่นมื่นและขมขื่น

1.10 อุปลักษณถึงการเสแสร้ง ตัวอย่างประโยค 34) 我向来不会对人酸文假醋的，该说什么就说什么，该干什么就干什么。แปลว่า แต่ไหนแต่ไรฉันไม่เคยเสแสร้งหรือเกรงทำ พูดและทำในสิ่งที่ควรพูดและควรทำเสมอ จากข้อมูลข้างต้นพบว่า “酸” สามารถอุปลักษณเชิงมนทัศน์ถึงชีวิตมนุษย์ จากตัวอย่างที่ 34) พบว่า “酸文假醋” มีความหมายโดยตรงว่า เสแสร้งหรือแกล้งทำ เป็นการแสดงออกทางร่างกาย ซึ่งเป็นการสื่อสารเชิงลบ

จะเห็นได้ว่าการอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” เกิดการเชื่อมโยงความคิดระหว่างแวดวงความหมาย (Domain) ถ่ายโยงความหมายจากแวดวงความหมายต้นทาง (Source Domain) ไปสู่แวดวงความหมายปลายทาง (Target Domain) ซึ่งสามารถถ่ายโยงได้ค่อนข้างหลากหลาย มีการสื่อความหมายถึงมนุษย์และเรื่องราวที่ไม่ดี เรื่องราวเชิงลบ และได้มีการเชื่อมโยงไปสู่เรื่องราวเชิงลบในด้านอื่น ๆ

2. วิเคราะห์อุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” ในภาษาจีน

2.1 การประกอบคำของตัวอักษร “酸”

การใช้ “酸” มักใช้ร่วมกับคำอื่น ตัวอย่างเช่น “酸疼” “酸痛” “酸懒” “酸溜溜” “发酸” “酸麻” และ “酸软” เป็นต้น การประสมคำแบบนี้เป็นการขยายขอบเขตของการใช้คำว่า “酸” ให้กว้างขึ้นได้เป็นอย่างดี เกิดการสื่อสารที่หลากหลาย พัฒนาการอุปลักษณเชิงมนทัศน์ของ “酸” อีกทั้งสถานการณ์เช่นนี้เกี่ยวข้องกับลักษณะของการสร้างคำภาษาจีน ภาษาจีนมักใช้วิธีการประสมเพื่อสร้างคำ ซึ่งสามารถเป็นหลักฐานสำหรับการประสมคำที่หลากหลายในภาษาจีน

2.2 เป้าหมายของการอุปลักษณ “酸”

เป้าหมายในการอุปลักษณของคำรสชาติ “酸” คือ คน แนวคิดหลักของ “酸” สู่สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมนุษย์ เช่น การไต่ยน การมองเห็น ทางลักษณะนิสัย ด้านจิตใจ และ อารมณ์ความรู้สึก เป็นต้น จากระสชาติสู่การไต่กลืน การไต่ยน ความรู้สึกหรือลักษณะนิสัย ก็คือ การอุปลักษณ ชี้ให้เห็นว่าประสาทสัมผัสของมนุษย์มีตั้งแต่ระดับต่ำไปจนถึงลำดับที่สูงกว่า ได้แก่ การสัมผัส การรับรส การไต่กลืน การไต่ยน และการมองเห็น “酸” มีการอุปลักษณจากระสชาติไปยังการไต่ยนและการมองเห็น ซึ่งสอดคล้องกับประสาทสัมผัสของมนุษย์มีตั้งแต่ระดับต่ำไปจนถึงลำดับที่สูงกว่า

2.3 ความหมายของการอุปลักษณ “酸”

ในภาษาจีนการอุปลักษณเชิงมนทัศน์ “酸” ส่วนใหญ่เป็นการอุปลักษณที่มีความหมายเชิงลบ เช่น “拈酸” “拈酸吃醋” “酸民” “吃醋拈酸” “寒酸措大” “酸不溜丢” “穷酸” และ “酸秀才” เป็นต้น ซึ่งมีความสัมพันธ์กับร่างกายและจิตใจของมนุษย์อย่างมาก “酸” ไม่เหมือน “甜 tián รสหวาน” ที่ได้รับความชอบความนิยมจากผู้คน อีกทั้ง “酸” ประสพการณ์ของรสชาติก็ไม่ดี ดังนั้นผู้คนจึงผูก “酸” กับเรื่องราวที่ไม่ดี เรื่องราวเชิงลบ และได้มีการเชื่อมโยงไปสู่เรื่องราวเชิงลบในด้านอื่น ๆ

คำกรกฎ ๖๖
mm
(นางสาวณัฏฐา วัฒนกุล)
8 พ.ค. 67

อภิปรายผล

จากการศึกษาประเภทของคำอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “ฮั่ว” ในภาษาจีน พบว่า 1. อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “ฮั่ว” ในภาษาจีนสามารถจำแนกได้ 10 ประเภท ได้แก่ 1) ความเศร้าโศกเสียใจ ความระทมทุกข์ 2) อิจฉา ริษยา 3) ความคร่ำครี 4) ความปวดเมื่อยของร่างกาย 5) กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ 6) สิ่งของที่เน่าเสีย 7) การถากถาง การเหินแสม การเสียตีส 8) ความโอหัง อวดดี หยิ่งยโส 9) ความหลากหลายของรสชาติชีวิต และ 10) การเสแสร้ง แกล้งทำ 2. จากการวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “ฮั่ว” ในภาษาจีน ทำให้ทราบแนวทางการอุปลักษณ์ของ “ฮั่ว” สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมนุษย์ ได้แก่ การได้ยิน การมองเห็น ลักษณะนิสัย ด้านจิตใจ และ อารมณ์ความรู้สึก ซึ่งมีการอุปลักษณ์เกี่ยวกับสรีรวิทยาและอารมณ์ของมนุษย์เป็นหลัก ในการอุปลักษณ์นั้นมีการอุปลักษณ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ คือ การอุปลักษณ์ผ่านการรับรู้ของประสาทสัมผัส และในความเป็นจริงจากรสชาติสื่อความหมายไปยังการได้กลิ่น การมองเห็น การได้ยิน ก็คือ การอุปลักษณ์ คือ ประสาทสัมผัสทั้งห้าที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้แนวคิดของการรับรู้ ทำให้ “ฮั่ว” หรือรสเปรี้ยวสื่อไปถึงความรู้สึกของจิตใจ เกิดเป็นความทุกข์ ทรมาน ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ผู้คนจึงมักผูก “ฮั่ว” กับเรื่องราวที่ไม่ดี เรื่องราวเชิงลบ และได้มีการเชื่อมโยงไปสู่เรื่องราวเชิงลบในด้านอื่น ๆ (Li. Q. M., 2021) และการใช้ “ฮั่ว” มักใช้ร่วมกับคำอื่นทั้งนี้เพื่อเป็นการขยายขอบเขตของการใช้คำว่า “ฮั่ว” ให้กว้างขึ้นและเกิดการสื่อสารที่หลากหลาย โดยปรกติมนุษย์รับรู้รสชาติพื้นฐานของเปรี้ยว หวาน ขม เผ็ด เค็ม ผาตเหล่านี้ได้สอดคล้องกัน แต่ความรู้สึกของแต่ละคนก็ย่อมแตกต่างกันออกไป ในแต่ละกลุ่มคนหรือชาติพันธุ์จะเห็นได้ถึงความแตกต่างที่ชัดเจน (Li. Y. X., 2011) และเนื่องจาก “รสชาติ” ของอาหารทำให้มนุษย์เกิดประสบการณ์อารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน (ชัชวดี ศรลัมพ์, 2548) ในภาษาจีนมีคำว่า “酸秀才” ที่มีความหมายว่า บัณฑิตยากจนคร่ำครี แต่หลายคนเข้าใจความหมายของคำนี้ผิดไป อาจเป็นเพราะไม่ทราบถึงขนบธรรมเนียมจีนในการมุ่งสอบจอหงวนที่เป็นที่มาของคำดังกล่าว (วดีน สุขสมบูรณ์วงศ์, 2563) จะเห็นได้ว่าภาษา คือ ส่วนสำคัญมากในวัฒนธรรม วัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อกระบวนการคิดของมนุษย์และยังส่งผลกระทบต่อพัฒนาภาษา Huang. X. J., พบว่า 1) อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “ฮั่ว” ในภาษาจีนมี 10 ประเภท ได้แก่ 1) ความเศร้าโศกเสียใจ ความระทมทุกข์ 2) ความปวดเมื่อยของร่างกาย 3) ความอิจฉา ริษยา 4) ความอิจฉา ริษยา 5) กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ 6) การถากถาง การเหินแสม การเสียตีส 7) สิ่งของที่เน่าเสีย 8) ความหลากหลายของรสชาติชีวิต 9) ความโอหัง อวดดี หยิ่งยโส และ 10) การเสแสร้ง แกล้งทำ ดังนั้นการอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “ฮั่ว” ในภาษาจีนจึงมีความหมายที่หลากหลายตามคำอื่นที่เข้าร่วมด้วย อีกทั้งส่งผลต่อความหมายและการใช้งานภาษาจีนที่มีคำว่า “ฮั่ว” เป็นส่วนประกอบอย่างมาก (Huang. X. J., 2015)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “ฮั่ว” ในภาษาจีน พบว่า ความรู้สึกจากการรับรู้รสเปรี้ยวของชาวจีนทำให้เกิดการสื่อความรู้สึกผ่านทางภาษาที่ค่อนข้างมีความหลากหลาย มีการสะท้อนผ่านความรู้สึก การได้กลิ่น อาการเจ็บป่วย ลักษณะบุคลิก ลักษณะนิสัย รวมไปถึงการใช้ชีวิต ซึ่งล้วนแต่อุปลักษณ์เกี่ยวกับสรีรวิทยาและอารมณ์ของมนุษย์เป็นหลัก จากการศึกษาประเภทอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “ฮั่ว” ในภาษาจีนสามารถจำแนกได้ 10 ประเภท และจัดเรียงตามความถี่ได้ดังนี้ 1) ความเศร้าโศกเสียใจ ความระทมทุกข์ 2) อิจฉา ริษยา 3) ความคร่ำครี 4) ความปวดเมื่อยของร่างกาย 5) กลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ 6) สิ่งของที่เน่าเสีย 7) การถากถาง การเหินแสม การเสียตีส 8) ความโอหัง อวดดี หยิ่งยโส 9) ความหลากหลายของรสชาติชีวิต และ 10) การเสแสร้ง แกล้งทำ และจากการวิเคราะห์อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “ฮั่ว” ในภาษาจีน พบว่า การอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ของ “ฮั่ว” ใช้วิธีการประสมคำเป็นการขยายขอบเขตของการใช้คำว่า “ฮั่ว” ให้กว้างขึ้น เกิดการสื่อสารที่หลากหลาย ซึ่งประสบการณ์ของรสชาติที่ไม่ดี

คำนำหน้า
นางสาว
(นางสาว) (นางสาว)
8 ธ.ค. 67

ดังนั้นผู้คนจึงผูก “สั่ว” กับเรื่องราวที่ไม่ดี เรื่องราวเชิงลบ การรับรู้รสชาติอาหารของมนุษย์ทำให้เกิดประสบการณ์ อารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน จึงสะท้อนออกมาทางภาษาที่แตกต่างกัน ความแตกต่างของกลุ่มคนหรือชาติพันธุ์ ยิ่งทำให้เห็นความแตกต่างนี้ชัดเจนขึ้นอย่างมาก และแน่นอนว่าขนบธรรมเนียม ประเพณี การใช้ชีวิตและแนวคิด ย่อมส่งผลต่อภาษานั้น ๆ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรศึกษาและวิเคราะห์อุปสรรคคำบอกรสชาติ คำอื่น ๆ ในภาษาจีน เช่น คำว่า “甜 tián รสหวาน” และ “苦 kǔ รสขม” เป็นต้น โดยศึกษาครอบคลุมถึงคำ สำนวน สุภาษิต รวมไปถึงคำอิตบ่นโศกเศร้าเสียใจ 2) ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบอุปสรรคคำบอกรสชาติใน ภาษาจีนและภาษาไทย หรือภาษาจีนและภาษาท้องถิ่นในประเทศไทย เพื่อให้เข้าใจถึงวัฒนธรรม ประเพณี หรือ แนวคิดที่แตกต่างของประเทศนั้น ๆ อีกทั้งยังสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาจีนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรนก กัมมธัตต์. (2556). การเปรียบเทียบอุปสรรคความรักในเพลงไทยลูกทุ่งกับเพลงไทยสากล. ใน วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัชวดี ศรีสัมพันธ์. (2548). อุปสรรคตามแนวคิดของทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริฐาน. วารสารศิลปศาสตร์, 5(1), 1-16.
- ชาลีณี สำราญอินทร์ และคณะ. (2561). อุปสรรคเชิงมนต์ในบทเพลงเทิดพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. ใน วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาศิลปศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- ทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒน์. (2553). ทฤษฎีอุปสรรคตามแนวคิดแบบดั้งเดิมและแนวคิดแบบใหม่. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 16(5), 837-845.
- ปัญญาพล บุญมา. (2565). อิทธิพลของชนิดในการใช้คำอุปสรรคบริบทและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการตีความของ ผู้เรียน. วารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม, 11(2), 30-53.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ จำกัด.
- วศิน สุขสมบูรณ์วงศ์. (2563). การศึกษาความเข้าใจคำอุปสรรครสชาติของอาหารในภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชา ภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 11(1), 61-74.
- Huang, X. J. (2015). A comparative analysis of the conceptual metaphors of “Spicy” taste in Chinese and English. Journal of Hubei University of Science and technology, 35(5), 82-90.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). The metaphorical structure of the human conceptual system. Cognitive Science, 4(2), 195-208.
- Li, Q. M. (2021). A comparative study on synesthetic metaphors of taste words in Chinese and Spanish. Liaoning: Journal of Liaoning University of Education Administration, 2021(1), 89-99.
- Li, Y. X. (2011). A comparative analysis of English and Chinese taste words from the perspective of conceptual metaphor theory. Journal of Mudanjiang University, 20(6), 66-78.
- Saeed, J. I. (1997). Semantics. London: Blackwell Publishers Ltd.
- Xiong, Y. (2018). A cross-cultural study of taste metaphors. Overseas English, 2018(5), 221-229.

ส่งตรวจ
(นางสาวพชรพร อ้วนทอง)
8 เม.ย. 2567